

Garanční fond obchodníků s cennými papíry

Garanční fond je dle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, právnická osoba, která zabezpečuje záruční systém, ze kterého se vyplácejí náhrady klientům obchodníka s cennými papíry, který není schopen plnit své závazky vůči svým klientům.

Garanční fond

- přijímá příspěvky od obchodníků s cennými papíry,
- informuje Českou národní banku o výši příspěvků, které jednotliví obchodníci s cennými papíry zaplatili do tohoto fondu za příslušný kalendářní rok a tyto informace uveřejňuje způsobem umožňující dálkový přístup do 30. dubna následujícího roku,
- zajišťuje ověřování nároků na vyplacení náhrad z Garančního fondu,
- zajišťuje vyplacení náhrad z Garančního fondu.

Garanční fond je právnickou osobou, která se zapisuje do obchodního rejstříku. Garanční fond není státním fondem a nevztahují se na něj zvláštní právní předpisy o pojišťovnictví.

Statutárním orgánem Garančního fondu je pětičlenná správní rada, kterou jmenuje a odvolává ministr financí. Členové správní rady Garančního fondu jsou jmenováni na období pěti let (a to i opakovaně), nejméně jeden člen Garančního fondu je jmenován na návrh bankovní rady České národní banky z řad zaměstnanců ČNB. Minimálně dva členové jsou jmenováni z řad členů představenstva nebo obchodníků s cennými papíry. Člen správní rady je povinen vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře.

Placení příspěvku do Garančního fondu

Citfin – FT jakožto obchodník s cennými papíry je povinen platit roční příspěvek do Garančního fondu, který odpovídá 2 % z objemu výnosů z poplatků a provizí za poskytnuté služby za poslední kalendářní rok. Roční příspěvek do Garančního fondu činí nejméně 10 000 Kč, a to bez ohledu na počet měsíců, ve kterých obchodník s cennými papíry vykonával svou činnost. Tento příspěvek je každoročně splatný za předchozí kalendářní rok k 31. březnu.

Po uplynutí lhůty informuje Garanční fond Českou národní banku o výši příspěvků zaplacených každým jednotlivým obchodníkem s cennými papíry za uplynulé období. Česká národní banka porovnává výši příspěvků podle výše uvedeného s objemem výnosů z poplatků a provizí za poskytnuté investiční služby za poslední rok na základě údajů ověřených auditorem obdrženy od obchodníka s cennými papíry podle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů. V případě zjištění rozdílu přijme Česká národní banka vhodné opatření k nápravě. Česká národní banka informuje o zjištěných rozdílech a přijatých opatřeních k nápravě Garančního fondu.

Poskytování náhrady z Garančního fondu

Česká národní banka bez zbytečného odkladu oznámí Garančnímu fondu, že:

- obchodník s cennými papíry není schopen z důvodu své finanční situace plnit své dluhy, které spočívají ve vydání majetku zákazníkům, a není pravděpodobné, že je splní do 1 roku, nebo
- soud vydal rozhodnutí o úpadku obchodníka s cennými papíry nebo vydal jiné rozhodnutí, které má za následek, že klienti obchodníka s cennými papíry se nemohou účinně domáhat vydání svého majetku vůči obchodníkovi s cennými papíry.

Garanční fond v dohodě s Českou národní bankou neprodleně uveřejní vhodným způsobem oznámení, které obsahuje:

- skutečnost, že obchodník s cennými papíry není schopen plnit své dluhy,
- místo, způsob a lhůtu pro přihlášení nároků na náhradu a zahájení výplaty náhrad z Garančního fondu,
- popřípadě další skutečnosti související s přihlášením nároků.

Náhrada z Garančního fondu se poskytuje za majetek klienta, který mu nemohl být vydán z důvodů, které přímo souvisejí s finanční situací obchodníka s cennými papíry.

Pro výpočet náhrady z Garančního fondu se sečtou hodnoty všech složek majetku klienta, jež nemohly být vydány z důvodů přímo souvisejících s finanční situací obchodníka s cennými papíry, a to včetně jeho spoluvlastnického podílu na majetku ve spoluvlastnictví s jinými klienty, s výjimkou hodnoty peněžních prostředků svěřených obchodníkovi s cennými papíry, který je bankou nebo pobočkou zahraniční banky, a vedených jím na účtech pojištěných podle zákona o bankách. Od výsledné částky se odečte hodnota dluhů klienta vůči obchodníkovi s cennými papíry splatných ke dni, kdy Garanční fond obdržel písemné oznámení České národní banky. Pro výpočet náhrady jsou určující reálné hodnoty investičních nástrojů platné ke dni, kdy Garanční fond obdrží oznámení České národní banky. Při výpočtu může Garanční fond přihlídnout i ke smluvním ujednáním mezi obchodníkem s cennými papíry a klientem, jsou-li obvyklá, zejména ke skutečně připsaným úrokům nebo jiným výnosům, na něž vznikl klientovi nárok ke dni, kdy Garanční fond obdržel oznámení České národní banky.

Majetkem klienta pro účely výpočtu výše náhrady z Garančního fondu se rozumí peněžní prostředky a investiční nástroje patřící klientovi, které má obchodník s cennými papíry ve své moci za účelem poskytnutí investiční služby tomuto klientovi. Majetkem klienta v uvedeném smyslu nejsou peněžní prostředky na vkladech, které účtuje obchodník s cennými papíry, jenž je bankou nebo pobočkou zahraniční banky, a které se řídí režimem zákona o bankách.

Náhrada se zákazníkovi poskytuje ve výši 90 % takto vypočtené částky, nejvýše se však vyplatí částka v korunách českých odpovídající 20 000 EUR pro jednoho zákazníka u jednoho obchodníka s cennými papíry.

Lhůta pro přihlášení nároků nesmí být kratší než 5 měsíců ode dne uveřejnění oznámení. Skutečnosti, že tato lhůta uplynula, se nelze dovolávat k odepření výplaty náhrady.

Náhrada z Garančního fondu musí být vyplacena do 3 měsíců od ověření přihlášeného nároku a vypočtení výše náhrady. Česká národní banka může ve výjimečných případech na žádost Garančního fondu prodloužit tuto lhůtu a to nejvýše o 3 měsíce.

Obchodník s cennými papíry poskytne Garančnímu fondu na jeho žádost podklady potřebné pro výpočet náhrady podle § 130, odstavce 7 a 8 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

Okamžikem výplaty náhrady z Garančního fondu se Garanční fond stává v rozsahu vyplacené náhrady věřitelem obchodníka s cennými papíry. Právo klienta na vyplacení zálohy z Garančního fondu se promlčuje uplynutím 5 let ode dne splatnosti pohledávky klienta na vyplacení náhrady z Garančního fondu.

Na náhradu z Garančního fondu nemá nárok

- Česká konsolidační agentura,
- územní samosprávný celek,
- osoba, která v průběhu 2 let předcházejících oznámení Garančního fondu
 1. prováděla audit nebo se podílela na provádění auditu obchodníka s cennými papíry, jehož klientům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
 2. byla členem vedoucího orgánu obchodníka s cennými papíry, jehož klientům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
 3. byla osobou s kvalifikovanou účastí na obchodníkovi s cennými papíry, jehož klientům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,
 4. byla osobou blízkou podle občanského zákoníku osobě podle bodů 1 až 2,
 5. byla osobou, která patří do stejného podnikatelského seskupení jako obchodník s cennými papíry, jehož klientům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,

6. prováděla audit nebo se podílela na provádění auditu osoby, která patří do stejného podnikatelského seskupení jako obchodník s cennými papíry, jehož klientům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,

7. byla členem vedoucího orgánu osoby, která patří do stejného podnikatelského seskupení jako obchodník s cennými papíry, jehož klientům se vyplácí náhrada z Garančního fondu,

- osoba, ve které má nebo měl kdykoli během posledních 12 měsíců bezprostředně předcházejících dní, ve kterém bylo učiněno oznámení podle odstavce 1, obchodník s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu, nebo osoba s kvalifikovanou účastí na tomto obchodníkovi s cennými papíry vyšší než 50% podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech,
- osoba, která v souvislosti s legalizací výnosů z trestné činnosti svěčila obchodníkovi s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu, prostředky získané trestným činem,
- osoba, která trestným činem způsobila neschopnost obchodníka s cennými papíry, jehož zákazníkům se vyplácí náhrada z Garančního fondu, splnit své závazky vůči zákazníkům,
- účastník sdružení podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb., ve znění zákona č. 509/1991 Sb., nebo společník společnosti podle § 2719 občanského zákoníku, o němž nebylo před vydáním rozhodnutí o úpadku obchodníka s cennými papíry nebo oznámením podle odstavce 1 písm. a) obchodníkovi s cennými papíry prokazatelným způsobem sděleno, že je účastníkem sdružení nebo společníkem společnosti.